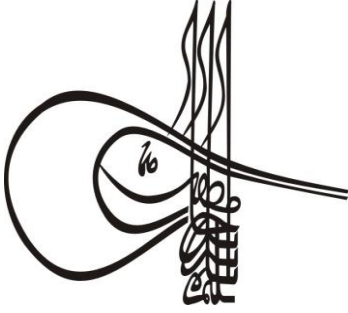

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/24, p. 179-192

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12239>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Doç. Dr. Erkan Turan DEMİREL-
Yrd. Doç. Dr. Ceyda YERDELEN KAYGIN

This article was checked by iThenticate.

LİSANS DÜZEYİNDE MUHASEBE DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN DERS ÇALIŞMA YAKLAŞIMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: TRA2 BÖLGESİ ÜNİVERSİTELERİNDE BİR UYGULAMA*

*Alper TAZEGÜL** - Bekir GEREKAN****

ÖZET

Bilginin ve buna bağlı olarak da öğrenmenin sınırlarının kalktığı günümüzde, bilim her geçen gün hızlı bir şekilde gelişmektedir. Bilgiye ulaşımın geçmiş zamanlara nazaran çok daha kolay olduğu bu dönemlerde, öğrenenlerin ihtiyaç duydukları bilgiyi; ne zaman, nasıl ve ne şekilde elde edecekleri hususunda eğitilmeleri gerekmektedir. Bu sebeple öğrenenlerin, sahip oldukları ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesi ve öğrenme konusunda yeterince bilgi sahibi olmaları kalıcı bilginin elde edilebilmesinde önemli hale gelmektedir. Ders çalışma yaklaşımlarından derin çalışma yaklaşımında öğrenilecek konunun ayrıntılı bir şekilde araştırılması amaçlanmaktadır. Burada öğrenilecek konunun gerçek anlamda anlaşılmasına çalışılır. Yüzeysel ders çalışma yaklaşımında ise öğrenme, öğrenene dışsal motivasyonla yüklenen bir faaliyet olarak görülmektedir. Özellikle mesleki bir eğitim olan muhasebe eğitiminde bu durum daha da önemlidir. Çünkü mesleki eğitimin temel özelliklerinden birisi kalıcı öğrenmenin gerçekleştirilerek söz konusu mesleğin gerektirdiği donanımına sahip bireyler yetiştirmektir. Bu kapsamda bu çalışma ile lisans düzeyinde muhasebe dersi alan öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları, farklı değişkenler açısından Kars, Ardahan, Ağrı ve Iğdır illeri Üniversitelerinde uygulanan bir anket ile tespit edilerek değerlendirilmiştir. Anket uygulaması ile elde edilen veriler SPSS 22.0 Programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda derin motivasyon ve derin strateji kavramlarını içerisinde barındıran ders çalışma yaklaşımlarından biri olan derin çalışma yaklaşımına ilişkin ifadelerin önemli bir bölümünde öğrencilerin kararsız oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Ders Çalışma Yaklaşımları, Derin Yaklaşım, Yüzeysel Yaklaşım.

JEL Sınıflandırması: M40, M41, M49

** Dr. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, El-mek: alper.tazegul2004@gmail.com

*** Arş. Gör. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, El-mek: bgerekan@agri.edu.tr

**SURVEYING OF STUDY APPROACHES OF ACCOUNTING
STUDENTS AT THE UNDERGRADUATE LEVEL IN TERMS OF
DIFFERENT VARIABLES: AN APPLICATION AT THE
UNIVERSITIES OF THE REGION TRA2**

ABSTRACT

Science is developing rapidly each passing day in today's world where the boundaries of knowledge and learning removed accordingly. The learners should be educated about when, how and in what way they can get the information that they need. For this reason, the determination of study approaches that learners have and their having enough information about learning becomes important to obtain permanent knowledge. It is aimed to get a real understanding of the subject that will be learned in the deep study. It is tried to understand what is learned here in real terms. In the superficial course study approach, learning is seen as an activity loaded with external motivation. Especially, this is even more important in accounting education that being a vocational education. Because one of the main features of vocational education is to educate individuals with the equipments required by the profession by performing permanent learning. In this context, the study approaches of accounting students at the undergraduate level within his study was evaluated with a survey applied in the universities of Kars, Ardahan, Ağrı and Iğdır provinces in terms of different variables. Datas obtained by survey were analyzed using the SPSS 22.0 Program. As a result of the research, it was seen that the students were undecided in a significant part of the expressions related to the deep study approach which is one of the lesson study approaches including deep motivation and deep strategy concepts.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Science is developing rapidly each passing day in today's world where the boundaries of knowledge and learning removed accordingly. The learners should be educated about when, how and in what way they can get the information that they need. For this reason, the determination of study approaches that learners have and their having enough information about learning becomes important to obtain permanent knowledge.

There are multiple reasons for achieving the levels of achievement that learners desire. The qualifications that the teacher has relevant to the subject, the physical characteristics of the environment of learning environment, the existence of practices that encourage learning and work and the variety of methods referred to make teaching more concrete are some of the reasons (Tümekaya and Bal, 2006: 313).

The concept of study approaches first introduced by Marton and Saljo (1976) aims to determine the level of superficial or in-depth interest relevant to the matters which students are related to. It is stated that

Turkish Studies

learners revealed different approaches when working on specific topics and some of them have tried to assimilate the issues from all angles and evaluate every aspect of the topics with the help of mental processes while the rest of them are only in the attitudes to provide the memorization of the subjects and to transcend the present situation (Biggs and Tang, 2007: 14).

The purpose in deep approach which is one of the study approaches that in holds the concepts of deep motivation and deep strategy is stated in the form of trying to understand the objects or elements of the subject to be learned and in the form of an investigation of the characteristics of the matters. Learners within this group are interested in elements to be learned also enjoy studying at the same time (Entwistle, McCune and Walker, 2000: 92)

It is expressed as the basic features that learner has a form of rote learning, consider an entity as a separate subject and accordingly lack of the integration of subjects to the main purpose in the superficial study approach which is expressed as another study approach including the concept of superficial motivation and superficial strategy. In this approach learning is described as an activity based on external motivations and extrinsic motivations (Lucas, 2001:162).

The Methodology of Research

The Aim of Research

The aim of the research is to evaluate the "Lesson Study Approaches" in line with the opinions of the students who take accounting lesson at the undergraduate level and to develop suggestions in the light of the results obtained.

The Scope and Limits of Research

The scope of the study is constituted by students who study and take accounting lessons in the Faculty of Economics and Administrative Sciences of TRA2 Region Universities. The study is limited to the application of the "The Scale of The Lesson Study Approach " developed by Biggs, Kember and Leung (2001) and conducted by Yilmaz and Orhan (2011) on the validity and reliability of the Turkish form.

The Population and Sample of Research

The population of the study is constituted by students who study and take accounting lessons in the Faculty of Economics and Administrative Sciences of TRA2 Region Universities.

The sample is accepted as a small cluster selected from a certain universe and representative of the chosen universe according to certain rules. Researches are mostly done on sample clusters and the results obtained are generalized to the relevant universes (Karasar, 2005, pp. 110-111).

The sample of the research is consisted of 452 students studying in TRA2 Region Universities Faculty of Economics and Administrative Sciences in 2016-2017 academic year and taking accounting courses and accepting to participate voluntarily in the survey.

Turkish Studies

Data Collection Tools Used in Research

"Scale of Study Lesson Approach" developed by Biggs, Kember and Leung (2001) and conducted by Yilmaz and Orhan (2011) on the validity and reliability of the Turkish form was conducted by applying the face-to-face survey method in accordance with the objectives of the study.

Application of Data Collection Tools

The data's obtained from the data collection tool used to determine the opinions of the students who participated in the research for evaluations of "Lesson Study Approaches" in terms of different variables were analyzed statistically using the SPSS 16.0 Program.

48.9% of the students participating in research are female and 51.1% are male students. A significant number of students (56.4%) are general high school graduates. Nearly half of the students (44.5%) preferred fifth and above preferences that they study.

Result

The deep or superficial study approach preferred by learners will have an impact on both in the learning process and in the quality of the learning outputs. While rote learning is taking part in the superficial study approach, it is aimed to get a real understanding of the subject that will be learned in the deep study. The study approach chosen will naturally affect the quality, content and permanence of the learning.

Within this context, study approaches of undergraduate students who take accounting courses may be very important especially after their education life. Because rote learning can get results in a short time, it will not be able to achieve permanent learning required by accounting education which is a vocational education.

When research findings are examined, students' expressing their indecisiveness in a significant part of the expressions including the deep study approach indicates a problematic area in terms of permanent and effective learning. Besides, students' studying together from different graduate schools have a negative effect on learning outcomes.

Keywords: Accounting Education, Study Approaches, Deep Approach, Superficial Approach.

JEL Classification: M40, M41, M49

1. Giriş

Bilginin ve buna bağlı olarak da öğrenmenin sınırlarının kalktığı günümüzde, bilim her geçen gün hızlı bir şekilde gelişmektedir. Bilgiye ulaşımın geçmiş zamanlara nazaran çok daha kolay olduğu bu dönemlerde, öğrenenlerin ihtiyaç duydukları bilgiyi, ne zaman, nasıl ve ne şekilde elde edecekleri hususunda eğitilmeleri gerekmektedir. Bu sebeple öğrenenlerin, sahip oldukları ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesi ve öğrenme konusunda yeterince bilgi sahibi olmaları kalıcı bilginin elde edilebilmesinde önemli hale gelmektedir.

Öğrenenlerin arzu ettikleri başarı seviyelerine ulaşmalarının altında birden fazla neden yatmaktadır. Öğreticinin, öğretilecek konu ile alakalı sahip olduğu nitelikler, öğrenim görülen

ortamın fiziksel özellikleri, öğrenmeyi ve çalışmayı teşvik edici uygulamaların varlığı ve öğretileni daha somut hale getirmek adına başvurulmuş yöntemlerin çeşitliliği bahsi geçen nedenlerden bazılarıdır (Tümek ve Bal, 2006:313).

Marton ve Saljo (1976) tarafından ilk olarak ortaya konan çalışma yaklaşımları kavramı, öğrencilerin ilgili oldukları konularla alakalı yüzeysel veya derinlemesine ilgi düzeylerinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Öğrenenlerin, belirli konulara çalışırken birbirinden farklı yaklaşımlar ortaya koydukları ve söz konusu öğrenenlerin bir kısmının konuları her açıdan değerlendirip zihinsel süreçler yardımıyla özümsemeye çalıştıkları, geri kalan kısmının ise yalnızca konuların ezberini sağlayıp mevcut durumu geçiştirmeye yönelik davranışlarda bulunduğu ifade edilmektedir (Biggs ve Tang, 2007:14).

Derin motivasyon ve derin strateji kavramlarını içerisinde barındıran ders çalışma yaklaşımlarından biri olan derin yaklaşımda amaç; öğrenen tarafından, öğrenilecek konuyu ile ilgili nesnelerin veya unsurların gerçek anlamda anlaşılmasına çalışılması ve söz konusu unsurlara ait özelliklerin araştırılması şeklinde belirtilmektedir. Bu grup kapsamında yer alan öğrenenler, öğrenilecek unsurlara gerçek anlamda ilgi duymakla birlikte, aynı zamanda ders çalışmaktan da zevk almaktadırlar (Entwistle, McCune ve Walker, 2000:92)

Yüzeysel motivasyon ve yüzeysel strateji kavramlarını içerisinde barındıran diğer bir çalışma yaklaşımı olarak ifade edilen yüzeysel ders çalışma yaklaşımında ise; öğrenenin, ezbere dayalı bir öğrenme şeklinin olduğu, bir varlığın ayrı konular olarak parçalara ayrılıp ele alınması ve buna bağlı olarak da konuların esas amaca yönelik entegrasyonunun sağlanamaması temel özellikler olarak ifade edilmektedir. Söz konusu yaklaşımda öğrenme, öğrenene dışardan empoze edilen ve dışsal motivasyonlara dayalı bir faaliyet olarak açıklanmaktadır (Lucas, 2001:162).

Tablo 1.1. Derin Ve Yüzeysel Çalışma Yaklaşımlarına Ait Temel Farklar

Derin Yaklaşım	Yüzeysel Yaklaşım
Konunun anlaşılabilmesi için çaba sarfedilir	Öğrenilen konunun sadece tekrarlanması durumu söz konusudur
Öğrenen, konu ile katılımcı ve eleştirel ilişkiler sağlar	Elde edilen fikirler ve bilgiler pasif niteliktedir
Önceki deneyim ve bilgilerin konu ile ilişkilendirilmesini sağlar	Konu ile alakalı yüzeysel bilgi elde edilir
Elde edilen bilgilerin birbirleri ile tutarlı bir şekilde uyumlaştırılmasını sağlar	Öğrenme ile ilgili plan ve strateji içermez
Sonuçların mantıksal açıdan değerlendirilmesini sağlar	Ezbere dayalı bir süreçtir

Tablo 1’ de, derin ve yüzeysel çalışma yaklaşımlarına ait temel farklar gösterilmiştir (Hassall ve Joyce, 2001:146). Tablodan da anlaşılacağı üzere derin çalışma yaklaşımına sahip öğrenenlerin öğrenme amaçları doğrultusunda elde ettikleri bilgiler yüzeysel çalışma yaklaşımına sahip öğrenenlerin elde ettikleri bilgilere göre daha kalıcı ve öğrenene daha fazla katkı sağlar niteliktedirler.

Ders çalışma yaklaşımlarının öğrenme üzerine etkileri dikkate alındığında mesleki bir eğitim olan muhasebe eğitiminde öğrenenlerin bu yaklaşımlara karşı tutumlarını belirlemek daha kalıcı ve kapsayıcı bir eğitimin gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda bu çalışma ile muhasebe eğitimi alan lisans öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımları istatistiki verilerden yararlanılarak analiz edilmeye çalışılmıştır.

2. Literatür İncelemesi

Ramsden (1988), öğrencilerin sahip oldukları çalışma yaklaşımlarının birçok sebepten dolayı değişebileceğini ifade etmektedir. Öğrencinin öğrenim gördüğü bilim dalı ve öğreticilerin sahip oldukları öğretim tarzları bu sebeplerden bazıları olarak gösterilebilmektedir.

Elias (2005), muhasebeye giriş dersi kapsamında öğrencilerin çalışma yaklaşımlarını ele aldığı çalışmada, akademik genel not ortalaması ve beklenen ders notunun derin çalışma yaklaşımıyla pozitif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, demografik değişkenlerin çalışma yaklaşımlarının belirlenmesinde önemli derecede etkilerinin olduğu ve kadınların erkeklere nazaran daha fazla derin stratejileri kullandıkları sonuçlarına ulaşmıştır.

Davidson (2002), sınav performansı ile çalışma yaklaşımları arasındaki ilişkiyi incelemiş olduğu çalışmada, karmaşık sınav soruları ile derin çalışma yaklaşımları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucunu elde etmiştir.

English, Luckett ve Mladenovic (2004), muhasebe eğitiminde öğrencilere derin yaklaşımı teşvik edebilmek amacıyla müfredatın yeniden düzenlenmesinin ne derece etkili olacağını araştırdıkları çalışmalarında, söz konusu düzenleme girişimlerinin amaçlar doğrultusunda etkili olacağı, ayrıca bu düzenlemelerin hem derin yaklaşımı özendirceği hem de ders çıktıları üzerinde geliştirici etkilere sebep olabileceği sonuçlarına ulaşmışlardır.

Barac (2012), Güney Afrikalı muhasebe öğrencilerinin denetim dersi ile ilgili öğrenme yaklaşımlarını araştırdığı çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla derin yaklaşıma sahip oldukları ve 25 yaşın altı katılımcılar ile 35 yaş üstü katılımcılar arasında derin yaklaşım açısından anlamlı farklılıklar olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Hall, Ramsay ve Raven (2004), öğrenme ortamıyla öğrenme yaklaşımları arasındaki ilişkiyi incelemiş oldukları çalışmalarında, birinci sınıfta öğrenim gören muhasebe öğrencilerinin öğrenme ortamlarının değiştirilmesinin öğrencilerin derin öğrenme yaklaşımlarını teşvik edebileceği sonucuna ulaşmışlardır.

Arslan, Ceylan ve Koçoğlu (2015), hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarını incelemiş oldukları çalışmalarında öğrencilerin, genel olarak yüzeysel ders çalışma yaklaşımına sahip oldukları ve bu öğrencilerin derin yaklaşımı benimseyebilmeleri adına rehberlik eğitiminden geçmeleri gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri (2013), bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımlarını inceledikleri araştırmalarında, yüzeysel ders çalışma yaklaşımının öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık gösterdiği ve öğrenim görülen sınıf düzeyi ile derin ders çalışma yaklaşımı arasında anlamlı farklılıkların olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

Aksu ve Kurtuldu (2015), eğitim fakültesi müzik öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımlarını araştırdıkları çalışmalarında, öğrencilerin genel olarak derin çalışma yaklaşımına sahip oldukları, akademik başarının sahip olunan çalışma yaklaşımı üzerinde etkili olduğu sonuçlarını elde etmişlerdir.

Olpak ve Korucu (2014), Ahi Evran Üniversitesi Mucur Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin çalışma yaklaşımlarının, öğrencilerin sahip oldukları demografik özelliklerine göre farklılıklar gösterdiği ve öğrencilerin akademik başarıları ile çalışma yaklaşımları arasında anlamlı ilişkilerin olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

Altun (2013), öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarını mezun oldukları üniversite çeşidine, öğrenim gördükleri alanlara ve cinsiyetlerine göre incelemiş olduğu çalışmada, kişilerin

sahip oldukları ders çalışma yaklaşımlarının bahsi geçen unsurlar açısından farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Yıldız (2015), ders çalışma yaklaşımlarının incelenmesinde kullanılan değişkenlerden öğrencinin yaşı, sınıfı, okuduğu bölümü kendi isteğiyle seçip seçmeme değişkenleri açısından anlamlı farkların bulunmadığını, ancak öğrencinin akademisyen olma isteğinin, sahip olunan çalışma yaklaşımıyla arasında anlamlı ilişkilerin olduğunu tespit etmiştir.

3. Araştırmanın Metodolojisi

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, “Ders Çalışma Yaklaşımlarını” lisan düzeyinde muhasebe dersi alan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirmek ve elde edilen sonuçlar ışığında öneriler geliştirmektir.

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırı

Araştırmanın kapsamını, TRA2 Bölgesi Üniversiteleri İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde okuyan ve muhasebe dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma Biggs, Kember ve Leung (2001) tarafından geliştirilen ve Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan “Ders Çalışma Yaklaşımı Ölçeğinin” uygulanması ile sınırlıdır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini, TRA2 Bölgesi Üniversiteleri İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde okuyan ve muhasebe dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklem, belli kurallara göre, belli bir evrenden seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği kabul edilen küçük kümedir. Araştırmalar çoğunlukla örneklem kümeler üzerinde yapılır ve elde edilen sonuçlar ilgili evrenlere genellenir (Karasar, 2005, s.110-111).

Araştırmanın örneklemine, 2016-2017 eğitim öğretim yılında TRA2 Bölgesi Üniversiteleri İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde okuyan ve muhasebe dersi alan ve ankete gönüllü olarak katılmayı kabul eden 452 öğrenci oluşturmaktadır.

3.4. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Aracı

Biggs, Kember ve Leung (2001) tarafından geliştirilen ve Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan “Ders Çalışma Yaklaşımı Ölçeği” araştırmanın amaçlarına uygun olarak yüz yüze anket metodu uygulanarak yapılmıştır.

3.4.1. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Ölçek, araştırmacılar tarafından araştırma örnekleminde yer alan TRA2 Bölgesi Üniversiteleri İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde okuyan ve muhasebe dersi alan öğrencilere araştırma planına uygun olarak deneme tipinde pilot uygulaması yapılmıştır. Bunun yapılmasındaki en temel amaçlar, araştırma planının denetlenmesi varsa eksikliklerin giderilmesidir. Ölçeğin geçerliliği ve güvenirliği, elde edilen verilerin SPSS 22.0 programı ile analiz edilmesi ile hesaplanmıştır. Kuder-Richardson güvenirlik testi uygulanmış güvenirlik katsayısı olan Cronbach Alpha 0,711 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “Ders Çalışma Yaklaşımları”nın Farklı Değişkenler Açısından değerlendirmelerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla kullanılan veri toplama aracından elde edilen veriler, SPSS 16.0 Programı kullanılarak istatistiksel çözümler yapılmıştır.

Öğrencilerin, cinsiyet; yaş, mezun oldukları orta öğretim kurumu, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri program/bölüm ve öğrenim gördükleri bölümü tercih sıraları araştırmanın bağımsız değişkenlerini, ders çalışma yaklaşımlarının farklı değişkenler açısından incelenmesine yönelik olarak tespit edilen ölçütler ise araştırmanın bağımlı değişkenlerini oluşturmuştur.

Katılımcıların demografik özelliklerini yansıtan değişkenlere ait frekans (f) ve yüzde (%) değerleri ile Ders Çalışma Yaklaşımları'nın Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesine yönelik olarak tespit edilen her bir ölçütte yer alan ifadelerle ait görüşleri için "Kesinlikle Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneklerine göre frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin "cinsiyet" bağımsız değişkenine göre, her bir ölçütte yer alan ifadelerle ait görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem "t" testi yapılmıştır.

Ayrıca öğrencilerin "yaş", "mezun oldukları orta öğretim kurumu", "öğrenim gördükleri sınıf düzeyi", "öğrenim gördükleri program/bölüm" ve "öğrenim gördükleri bölümü tercih sıraları" bağımsız değişkenlerine göre, her bir ölçütte yer alan ifadelerle ait görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek için "tek yönlü varyans analizi" (one-way ANOVA) yapılmıştır. Her bir bağımsız değişkene ait oluşturulan grupların görüşleri arasındaki farklılığı ortaya koymak için de varyansların homojen olduğu durumlarda "Tukey", homojen olmadığı durumlarda "Dunnett T3" testi uygulanmıştır.

4. Verilerin Analizi

4.1. Demografik Özellikler

Tablo 4.1.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	NN	%	Bölüm	NN	%%
Bayan	231	51,1	İşletme	144	31,9
Erkek	221	48,9	İktisat	205	45,4
Mezuniyet	NN	%	Kamu Yönetimi	103	22,8
Genel Lise	255	56,4	Sınıf Düzeyi	NN	%%
Ticaret Lisesi	69	15,3	1. Sınıf	153	33,8
Diğer	128	28,3	2. Sınıf	121	26,8
Tercih Sırası	NN	%	3. Sınıf	143	31,6
1.	76	16,8	4. Sınıf	35	7,7
2.	61	13,5	Yaş	NN	%%
3.	60	13,3	18-20	209	46,2
4.	54	11,9	21-23	211	46,7
5 +	201	44,5	24+	32	7,1

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 48,9'unu bayan, %51,1'ni de erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin önemli bir bölümü (%56,4) genel lise mezunudur. Yine öğrencilerin yarıya yakını (% 44,5) beşinci ve üzeri tercihlerde okudukları bölümü tercih etmişlerdir.

4.2. Lisans Düzeyinde Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarından Derin ve Yüzeysel Yaklaşım Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, mezun oldukları orta öğretim kurumu, okudukları bölüm, sınıf düzeyleri ve okudukları bölümü tercih sıralarına ilişkin değişkenler ile ders çalışma yaklaşımlarından derin ve yüzeysel yaklaşıma yönelik görüşleri arasındaki ilişkileri yansıtan bağıntısal istatistikler yer almaktadır.

Tablo 4.2. Değişkenlere İlişkin Farklılık Analizleri (Derin Yaklaşım)

Özellikler		Mezuniyet	Program/Böl.	Sınıf Düzeyi
Değişkenler				
Zaman zaman ders çalışmanın oluşturduğu tatmin duygusu	F/t (p)	,019 ,981	,765 ,466	,394 ,757
Ancak yeterince çalışma sonrası tatmin olma	F/t (p)	1,172 ,311	1,295 ,275	1,306 ,272
Konuların ilginç hale gelmesi	F/t (p)	4,850 ,008	2,817 ,061	,351 ,788
Yeni konuların ilginçliği ve bu konularla ilgili sık sık ekstra zaman harcama.	F/t (p)	,371 ,690	1,929 ,147	,782 ,504
Akademik konuları çalışmayı, zaman zaman iyi bir roman ya da film kadar heyecan verici bulma.	F/t (p)	,135 ,874	,285 ,752	,048 ,986
Önemli konularda o konuyu tamamıyla anlayana kadar, sınama.	F/t (p)	,043 ,958	1,663 ,191	4,085 ,007
Derslere sıkı çalışma	F/t (p)	,938 ,392	,872 ,419	,878 ,452
Boş zamanın çoğunu, farklı derslerde tartışılan ilginç konular hakkında daha fazlasını araştırarak geçirme.	F/t (p)	2,665 ,071	,255 ,775	,404 ,750
Derslerin çoğuna akılda cevaplanmasını istenen sorularla gelme	F/t (p)	,709 ,493	1,479 ,229	,412 ,744
Derslerde önerilen kaynakların çoğuna bakmaya önem verme.	F/t (p)	1,838 ,160	,638 ,529	,956 ,413

Özellikler				
Değişkenler		Tercih	Yaş	Cinsiyet
Zaman zaman ders çalışmanın oluşturduğu tatmin duygusu	F/t (p)	1,105 ,354	,467 ,627	9,942 ,002*
Ancak yeterince çalışma sonrası tatmin olma	F/t (p)	1,562 ,183	2,977 ,052	9,672 ,002*
Konuların ilginç hale gelmesi	F/t (p)	1,479 ,208	,865 ,422	,069 ,793
Yeni konuların ilginçliği ve bu konularla ilgili sık sık ekstra zaman harcama.	F/t (p)	3,217 ,013	,092 ,913	,081 ,777
Akademik konuları çalışmayı, zaman zaman iyi bir roman ya da film kadar heyecan verici bulma.	F/t (p)	1,613 ,170	1,016 ,363	1,465 ,227
Önemli konularda o konuyu tamamıyla anlayana kadar, sinama.	F/t (p)	,715 ,582	2,474 ,085	6,517 ,011
Derslere sıkı çalışma	F/t (p)	4,312 ,002*	3,054 ,048	,245 ,621
Boş zamanın çoğunu, farklı derslerde tartışılan ilginç konular hakkında daha fazlasını araştırarak geçirme.	F/t (p)	4,617 ,001*	,428 ,652	,039 ,843
Derslerin çoğuna akılda cevaplanmasını istenen sorularla gelme	F/t (p)	3,534 ,007	,014 ,986	2,389 ,123
Derslerde önerilen kaynakların çoğuna bakmaya önem verme.	F/t (p)	1,943 ,102	,282 ,754	1,169 ,280

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/24

Tablo 4.3. Değişkenlere İlişkin Farklılık Analizleri (Yüzeysel Yaklaşım)

Özellikler		Mezuniyet	Program/Böl	Sınıf Düzeyi
Değişkenler				
Mümkün olduğu kadar az çalışma yaparak dersten geçmek.	F/t (p)	9,329 ,000*	2,256 ,106	7,694 ,000*
Dersin genel başlıklarında yer alan konuları ciddi olarak çalışma.	F/t (p)	,422 ,656	,824 ,439	,596 ,618
Dersi çok ilginç bulmama, bu nedenle çalışmaları minimum düzeyde tutma.	F/t (p)	6,498 ,002*	,184 ,832	3,304 ,020
Konu anlaşılmasa da ezberleyerek öğrenme.	F/t (p)	4,860 ,008	,357 ,700	,259 ,855
Pek çok sınavdan, önemli bölümleri anlamaya çalışmak yerine ezberleyerek geçme	F/t (p)	,667 ,514	,936 ,393	5,108 ,002*
Fazladan bir şeyler yapmayı gereksiz bulma	F/t (p)	,318 ,728	,900 ,407	1,110 ,345
Konulara derinlemesine çalışmayı yararlı bulmama.	F/t (p)	2,413 ,091	1,780 ,170	2,565 ,054
Öğretmenlerin öğrencilerinden, sınavda çıkmayacağını herkesin bildiği konular üzerinde, zaman harcamalarını beklememeleri gerektiğine inanma.	F/t (p)	2,043 ,131	,315 ,730	,935 ,424
Sınavda çıkma olasılığı düşük bir konuyu öğrenmeyi gereksiz bulma.	F/t (p)	,829 ,437	,789 ,455	4,696 ,003*
Sınavları geçmenin en iyi yolunun çıkması muhtemel soruların cevaplarını hatırlamaya çalışmak olduğunu düşünme.	F/t (p)	1,583 ,206	1,127 ,325	,979 ,402

Özellikler		Tercih	Yaş	Cinsiyet
Değişkenler				
Mümkün olduğu kadar az çalışma yaparak dersten geçmek.	F/t (p)	2,508 ,041	7,795 ,000*	1,193 ,275
Dersin genel başlıklarında yer alan konuları ciddi olarak çalışma.	F/t (p)	,332 ,856	,020 ,980	,797 ,372
Dersi çok ilginç bulmama, bu nedenle çalışmaları minimum düzeyde tutma.	F/t (p)	1,939 ,103	,021 ,979	,645 ,422
Konu anlaşılmasa da ezberleyerek öğrenme.	F/t	,318	,069	3,535

Turkish Studies

	(p)	,866	,933	,061
Pek çok sınavdan, önemli bölümleri anlamaya çalışmak yerine ezberleyerek geçme	F/t (p)	1,630 ,165	,859 ,424	,028 ,866
Fazladan bir şeyler yapmayı gereksiz bulma	F/t (p)	1,659 ,158	1,282 ,278	,161 ,689
Konulara derinlemesine çalışmayı yararlı bulmama.	F/t (p)	2,116 ,078	1,426 ,241	,208 ,649
Öğretmenlerin öğrencilerinden, sınavda çıkmayacağını herkesin bildiği konular üzerinde, çok zaman harcamalarını beklememeleri gerektiğine inanma.	F/t (p)	,822 ,512	,563 ,570	,001* ,973
Sınavda çıkma olasılığı düşük bir konuyu öğrenmeyi gereksiz bulma.	F/t (p)	3,183 ,014	1,675 ,188	1,244 ,265
Sınavları geçmenin en iyi yolunun çıkması muhtemel soruların cevaplarını hatırlamaya çalışmak olduğunu düşünme.	F/t (p)	1,171 ,323	,157 ,855	5,292 ,022

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarından derin yaklaşıma yönelik görüşleri arasında, mezun oldukları orta öğretim kurumu, okudukları bölüm ve sınıf düzeyleri durumlarına göre $p \leq 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Ancak zaman zaman ders çalışmanın oluşturduğu tatmin duygusu ($X_{\text{bayan}}=3,9502$, $X_{\text{erkek}}=3,7186$), ve ancak yeterince çalışma sonrası tatmin olma ($X_{\text{bayan}}=4,1538$, $X_{\text{erkek}}=3,8788$), konusunda öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ayrıca derslere sıkı çalışma ($X_1=3,3947$, $X_2=2,6230$) ve boş zamanın çoğunu farklı derslerde tartışılan ilginç konular hakkında daha fazla araştırma yaparak geçirme ($X_1=3,5395$, $X_{5+}=2,9453$) konusunda da öğrencilerin görüşleri arasında okudukları bölümü tercih sırası değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 4.3’de görüldüğü üzere öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarından yüzeysel yaklaşıma ilişkin görüşleri arasında okudukları bölüm ve okudukları bölümü tercih sırası durumlarına göre $p \leq 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Ancak mümkün olduğu kadar az çalışarak dersten geçmek ($X_{\text{Genel}}=2,9020$, $X_{\text{Ticaret}}=3,2754$, $X_{\text{Diğer}}=2,3750$) ve dersi çok ilginç bulmamak ve bu nedenle çalışmayı minimum düzeyde tutma ($X_{\text{Ticaret}}=3,3768$, $X_{\text{Diğer}}=2,6641$) ifadesinde ankete katılan öğrencilerin görüşleri arasında mezun oldukları orta öğretim kurumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Ayrıca mümkün olduğu kadar az çalışarak dersten geçmek ($X_1=2,4641$, $X_2=3,2975$), pek çok sınavdan, önemli bölümleri anlamaya çalışmak yerine ezberleyerek geçme ($X_1=2,9869$, $X_2=3,5372$, $X_3=2,9720$) ve sınavda çıkma olasılığı düşük bir konuyu öğrenmeyi gereksiz bulma ($X_1=2,8954$, $X_2=3,4545$) ifadesinde öğrenci görüşleri arasında sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Turkish Studies

Mümkün olduğu kadar az çalışarak dersten geçmeye yönelik öğrencilerin görüşleri arasında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. ($X_1=2,6364$, $X_2=2,8389$, $X_3=3,7500$),

Öğretmenlerin öğrencilerinden, sınavda çıkmayacağını herkesin bildiği konular üzerinde, çok zaman harcamalarını beklememeleri gerektiğine inanmaya yönelik de öğrencilerin görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($X_{\text{bayan}}=3,6063$, $X_{\text{erkek}}=3,6450$).

5. Sonuç

TRA2 bölgesi üniversiteleri iktisadi ve idari bilimler fakültelerinde okuyan ve muhasebe dersi alan öğrencilerin “Ders çalışma yaklaşımlarına” ilişkin görüşlerinin değerlendirildiği bu çalışmada altısı demografik özellikleri içeren toplam 26 adet ifade yer almaktadır.

Öğrenenlerin tercih ettiği derin ya da yüzeysel ders çalışma yaklaşımı hem öğrenme sürecinde hem de öğrenme çıktıının kalitesi üzerinde etkili olacak bir durumdur. Yüzeysel çalışma yaklaşımında ezbere dayalı bir öğrenme süreci yer alırken derin çalışma yaklaşımında öğrenilecek konunun gerçek anlamda anlaşılması hedeflenir. Seçilen ders çalışma yaklaşımı doğal olarak öğrenmenin kalitesini, içeriğini ve kalıcılığını etkileyecektir.

Bu bağlamda muhasebe dersi alan lisans öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımları özellikle öğrenim hayatının sonrasında çok önemli olabilecektir. Çünkü ezbere dayalı bir öğrenme stratejisi kısa sürede sonuç üretebilecekken, mesleki bir eğitim olan muhasebe eğitiminin gerektirdiği kalıcı öğrenmeyi gerçekleştiremeyecektir.

Araştırma bulguları incelendiğinde derin çalışma yaklaşımını içeren ifadelerin önemli bir bölümünde öğrencilerin kararsız olduklarını ifade etmeleri kalıcı ve etkili öğrenme açısından sorunlu bir alanı işaret etmektedir. Ayrıca farklı mezuniyet alanından öğrencilerin bir arada öğrenim görmeleri de öğrenim çıktıları üzerinde olumsuz etki olmaktadır.

Ders çalışma yaklaşımları konusunda çalışma yapacak araştırmacıların bu araştırmayı içerik olarak genişletilerek/geliştirilerek daha kapsamlı bir alanda uygulaması literatüre önemli katkı sağlayabilecektir.

6. KAYNAKÇA

- Aksu, C. ve Kurtuldu, M. K. (2015) “Müzik Öğretmeni Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımlarının Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi”, *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, ss. 200-213.
- Altun, S. (2013) “Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımlarının Üniversite Türüne, Öğrenim Görülen Alana Ve Cinsiyete Göre İncelenmesi”, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:2 Sayı:2, ss. 227-233.
- Arslan, S., Ceylan, B. ve Koçoğlu, D. (2015) “Hemşirelik Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları”, *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, C.2, S.2, ss.59-69.
- Barac, K. (2012) “Learning Approaches to The Study of Auditing Followed by Prospective South African Chartered Accountants”, *Southern African Business Review*, 16(2): pp. 9-22.
- Biggs, J. ve Tang, C. (2007) “Teaching for Quality Learning at University”, Third edition, McGraw-Hill: USA.

- Çuhadar, C., Gündüz, Ş. ve Tanyeri, T. (2013) “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları ve Akademik Öz-yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Sayı 1, ss.251-259.
- Davidson, R.A. (2002) “Relationship Of Study Approach And Exam Performance”, Journal of Accounting Education, 20 (2002), pp.29-44.
- Elias, R.Z. (2005) “Students’ Approaches to Study in Introductory Accounting Courses”, Journal of Education for Business, v80, n4, p194-199.
- English, L., Lockett, P. ve Mladenovic, R. (2004) “Encouraging A Deep Approach To Learning Through Curriculum Design”, Accounting Education, V.13, Iss.4, p. 461-488.
- Entwistle N. J , Tait, H. ve McCune, V. (2000) “Patterns of response to an approaches to studying inventory across contrasting groups and contexts”, European Journal of the Psychology of Education, (in press).
- Hall, M., Ramsay, A. ve Raven, J. (2004) “Changing the learning environment to promote deep learning approaches in first-year accounting students”, Accounting Education, 13 (4), p. 489-505.
- Hassall, T. ve Joyce, J. (2001) “Approaches to learning of management accounting students”, Education + Training, V.43, Iss.3, pp. 145-152.
- Karasar, N. (2003), Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayınları, Ankara.
- Lucas, U. (2001). “Deep and Surface Approaches to Learning Within Introductory Accounting: A Phenomenographic Study”, Accounting Education: An International Journal, Vol. 10 Iss.2, pp. 161-184.
- Marton, F. ve S“alj“o, R. (1976) “On Qualitative Differences in Learning. 1. Outcome and Process”, British Journal of Educational Psychology 46, pp.4-11.
- Olpak, Y.Z. ve Korucu, A.T. (2014) “Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 15, Sayı 1, Sayfa 333-347.
- Ramsden, P. (1988) Context and strategy: Situational influences on learning. In R. E. Schmeck (Ed.), Learning strategies and learning styles. New York, NY: Plenum Press.
- Tümekaya, S. ve Bal, L. (2006) “Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(2), 313-326.
- Yıldız, Y. (2015) “Müzik Öğretmeni Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımlarının Akademik Beklentileri Açısından İncelenmesi”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 10, s. 400-414.
- Yılmaz, M.B. ve Orhan, F. (2011) "Ders Çalışma Yaklaşımı Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", Eğitim ve Bilim, Cilt 36, Sayı 159.